ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
«ΚΑΜΠΑΝΑΚΙ» ΓΙΑ ΤΑ ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ
ΣΕΛΙΔΑ 11

Α.ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ / ΑΘΕΝΑ.V. SOUS

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΦΟΡΝΤ ΣΤΗΝ «Κ»
«ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ, ΞΕΚΟΛΛΗΣΤΕ»
ΣΕΛΙΔΑ 15

MUSEUM OF CYCLADIC ART

ΜΥΚΟΝΟΣ
Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΗΣ ΞΕΡΟΛΙΘΙΑΣ
ΣΕΛΙΔΑ 14

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Ετος 105ο ■ Αρ. φύλλου 31.604 ■ Ιδρυτής: Γ. Α. Βλάχος

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

www.kathimerini.gr • € 1,20

Το παρασκήνιο της συνάντησης στο Δήλεσι

Μεταξύ Μητσοτάκη και Ιερωνύμου

Η χθεσινή κοινή επίσκεψη του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη και του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου στις δομές της Αρχιεπισκοπής Αθηνών στο Δήλεσι Βοιωτίας επισφράγισε τη γεφύρωση του χάσματος που επέφερε στις σχέσεις κυβέρνησης - Εκκλησίας η νομοθέτηση του γάμου ομόφυλων ζευγαριών. Ο πρωθυπουργός έσπευσε να μιλήσει για «ανάχωμα απέναντι σ' αυτούς που με τον πιο πρόστυχο τρόπο καπηλεύονται τη χριστιανική πίστη».

■ **Ιερώνυμος: Δεν κάνουμε αυτό που θα μας πει ο Κυριάκος Βελόπουλος ούτε οποιοσδήποτε πολιτικός**
Σελ. 6

«Η Πλάκα έγινε ένα απέραντο ξενοδοχείο»

SHUTTERSTOCK

Η αλματώδης αύξηση της τουριστικής κίνησης τα τελευταία χρόνια φέρνει αντιμέτωπους τους επαγγελματίες του κλάδου με τους μόνιμους κατοίκους των δημοφιλών περιοχών, αλλά και με τις δημοτικές αρχές, που διεκδικούν μεγαλύτερο μερίδιο από τα έσοδα. Η Πλάκα έχει μετατραπεί σε ένα απέραντο ξενοδοχείο, λένε κάτοικοι της περιοχής. Σελ. 23

Στον «πάγο» ξανά οι σχέσεις ΗΠΑ - Τουρκίας

Αναβλήθηκε η προγραμματισμένη επίσκεψη Ερντογάν στην Ουάσιγκτον

Αναβάλλεται η επίσκεψη του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στον Λευκό Οίκο, που ήταν προγραμματισμένη, αν και δεν είχε ανακοινωθεί επισήμως, για τις 9 Μαΐου. Κυβερνητική πηγή στην Αγκυρα επικαλέστηκε «αλλαγές στο πρόγραμμα» του Τούρκου προέδρου, αλλά η ατμόσφαιρα είχε επιδεινωθεί μετά την πρόσφατη συνάντησή του με τον πολιτικό ηγέτη της Χαμάς, Ισμαήλ Χανίγια, στην Κωνσταντινούπολη. Λίγες ώρες προτού γίνει γνωστή η αναβολή, ο Ερντογάν είχε αποκαλέσει τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Μπέντζαμιν Νετανιάχου «χασάπη της Γάζας», που του αξίζει «να τον καταραστεί ο Θεός», ενώ παράλληλα καυτηρίασε τον Αμερικανό πρόεδρο Τζο Μπάιντεν για την αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ποντίων. Σελ. 10

■ **Αρθρο του Μάνου Καραγιάννη**

ΣΗΜΕΡΑ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Κριτική στους «επαγγελματίες κατευναστές»

Διπλή παρέμβαση έκανε χθες ο πρώην πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς ασκώντας σκληρή κριτική στους «επαγγελματίες κατευναστές της Αθήνας» έναντι της Τουρκίας. Νωρίτερα από την Καλαμάτα είχε καταφερθεί εναντίον της Ε.Ε. για την αγροτική της πολιτική, καλώντας παράλληλα την κυβέρνηση να «ακολουθήσει ένα διαφορετικό μοντέλο πολιτικής στον αγροτικό τομέα». Σελ. 4

ΔΙΑΤΑΣΕΙΣ

του Αρη Αλεξανδρή Σελ. 4

■ **Αρθρο του Θοδωρή Γεωργακόπουλου**
Σελ. 13

ΘΕΩΡΕΙΟ
Σελ. 2

■ **Ο χρησμός της Πυθίας για τη σύγχρονη Αθήνα**
Μάρω Καρδαμίτση - Αδάμη
Αναγνώστρια
Σελ. 8

● **Δημόσιο:** Μια νέα «φουρνιά» 129 επιτελικών στελεχών είναι έτοιμη να μπει στην προεδρία της κυβέρνησης και στα υπουργεία, έπειτα από μακρά διαδικασία εκπαίδευσης και διπλών εξετάσεων. Σελ. 4

● **Δηλώσεις:** «Τρέχει» από χθες η προθεσμία για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, η οποία εκπνέει την Παρασκευή 26 Ιουλίου. Σελ. 22

● **Στέγη:** Δύο νέες εργαζόμενες μιλούν στην «Κ» για τις προκλήσεις της εύρεσης στέγης στη Μύκονο. Σελ. 7

● **ΣΥΡΙΖΑ:** Τη σύσταση προανακριτικής επιτροπής για το «μπάζωμα των Τεμπών» ετοιμάζουν στον ΣΥΡΙΖΑ, αμέσως μετά τη διαβίβαση της σχετικής δικογραφίας στη Βουλή από την εισαγγελέα Εφετών Λάρισας. Σελ. 7

● **Χούλιγκαν:** Η Αναστασία Τσουκαλά, ομότιμη καθηγήτρια Εγκληματολογίας στο Πανεπιστήμιο Paris-Saclay, μελετάει από το 1989 το φαινόμενο του χουλιγκανισμού και εξηγεί στην «Κ» πώς μυούνται οι «μικροί» στον κόσμο των χούλιγκαν. Σελ. 6

Πώς «έχασαν» 18,5 δισ. τα ασφαλιστικά ταμεία

Οι απώλειες από την παθητική διαχείριση των αποθεματικών

Η παθητική διαχείριση των αποθεματικών του ασφαλιστικού συστήματος έχει οδηγήσει σε μεγάλες απώλειες. Εάν από το 2002, που ο νόμος επιτρέπει πιο ενεργητική διαχείριση, τα αποθεματικά των ταμείων είχαν επενδυθεί στα δύο αμοιβαία κεφάλαια που διαχειρίζεται η ΑΕΔΑΚ των ασφαλιστικών φορέων, η απόδοση θα ήταν 18,5 δισ. ευρώ, παρά το «κούρεμα» των ομολόγων που συνέβη κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στην κρατική επιχορήγηση του ασφαλιστικού συστήματος για ένα χρόνο. Σελ. 24

Επαναστατικό εμβόλιο κατά του μελανώματος

Σε τελικό στάδιο βρίσκονται οι κλινικές έρευνες στη Βρετανία

Εμβόλιο για την αντιμετώπιση του μελανώματος, της πιο επικίνδυνης μορφής καρκίνου του δέρματος, βρίσκεται στην τελική φάση των κλινικών δοκιμών στη Βρετανία. Προϊόν του ομίλου εταιρειών Moderna και Merck, το εμβόλιο είναι τεχνολογίας αγγελιαφόρου RNA, που χρησιμοποιήθηκε για εμβόλια κατά του κορωνοϊού. Είναι το πρώτο εξατομικευμένο εμβόλιο, που ενεργοποιεί το ανοσοποιητικό σύστημα του ασθενούς και οι μέχρι τώρα κλινικές δοκιμές δείχνουν ότι μειώνει τον κίνδυνο υποτροπής πρακτικά στο μισό. Σελ. 11

Αληθινές ιστορίες εμμονικής παρακολούθησης

Πώς αντιμετωπίζονται νομικά

«Το θυμάμαι σαν τώρα, όταν πρώτη φορά ήρθε έξω από το σπίτι μου και φώναζε το όνομά μου. Μια άλλη φορά χύμηξε στη μητέρα μου στη λαϊκή λέγοντάς της ότι "η επόμενη γυναίκα του γιου σου θα είμαι εγώ". Θύματα εμμονικής παρακολούθησης μιλούν στην «Κ» και ειδικοί εξηγούν την ψυχοπαθολογία των stalkers. Ποιο είναι το νομικό πλαίσιο για τις συμπεριφορές που συνιστούν stalking. Είναι χαρακτηριστικό ότι τέτοιες υποθέσεις απασχολούν περισσότερο από ό,τι φανταζόμαστε την ελληνική Δικαιοσύνη. Σελ. 3

Διαχείριση κρίσης από Σι και Μπλίνκεν

A.P.PHOTO / MARK SCHIEFELBEIN, POOL

Μικρά βήματα στο δύσκολο εγχείρημα να μειωθεί το χάσμα μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας έγιναν κατά τη χθεσινή συνάντηση του Σι Τζινπίνγκ με τον Αντονι Μπλίνκεν, στο Πεκίνο. Ο Κινέζος πρόεδρος τόνισε ότι οι δύο χώρες έχουν συμφέρον να φέρονται ως φίλοι, ενώ ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών ζήτησε να μην προσφέρει η Κίνα βοήθεια στη ρωσική πολεμική βιομηχανία. Σελ. 10

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Συνεννόηση

Η άνθηση του τουρισμού συνεπάγεται και ένταση των οχλήσεων στην πόλη και περαιτέρω επιβάρυνση των υποδομών της. Η όποια προσαρμογή των τελών διαμονής μπορεί να γίνει συναινετικά, με συνεννόηση του τουριστικού κλάδου και της δημοτικής αρχής. Η συνεργασία τους, άλλωστε, απαιτείται σε όλο το φάσμα της τουριστικής δραστηριότητας, που είναι μια συνυφασμένη με τη ζωή της πόλης. Κανείς δεν έχει να κερδίσει αν το ζήτημα μετατραπεί σε εστία αντιπαράθεσης.

ΣΧΟΛΙΟ | ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Επικίνδυνο φλερτ

Δεν είναι λίγες 244.000 ψήφοι. Τόσοι ήταν, περίπου, όσοι εξέλεξαν τους Σπαρτιάτες ως πέμπτη κοινοβουλευτική δύναμη στις εκλογές του Ιουνίου του 2023. Ενα χρόνο μετά, με απόφαση του Αρείου Πάγου, το κόμμα αποκλείεται από τις ευρωεκλογές. Καθώς η αναμέτρηση της 9ης Ιουνίου δεν είναι πολύ μακριά, και οι σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης όσο σαφείς ερμηνεύονται ως προς τα αποτελέσματα άλλο τόσο είναι ρευστές, μια ηλεκτρική εκκένωση διαπέρασε το πολιτικό σύστημα. Πώς να πλησιάσει κάποιος ένα ακροατήριο που αποτελείται από τα «ορφανά» της Χρυσής Αυγής χωρίς να αμαυρωθεί το δημοκρατικό προφίλ του; Αλλά και πώς να κλείσει κανείς την πόρτα κατάμουτρα, χωρίς να αφήσει ούτε μία χαραμάδα, σε έναν αριθμό ψηφοφόρων καθόλου αμελητέο; Ετσι, τις τελευταίες ημέρες, παρακολουθούμε το εξής παιχνίδι: μετά βδελυγμίας άρνηση από τους πολιτικούς αρχηγούς, ενώ βουλευτές τόσο της κυβέρνησης όσο και της αντιπολίτευσης παίζουν τον ρόλο της μισάνοιχτης πόρτας· μέχρι να σπκωθεί ο αχός των αντιδράσεων και να τους υποχρεώσει να ανακαλέσουν με διορθωτικές δηλώσεις.

«Ο φασισμός πρέπει να αντιμετωπίζεται με πράξεις και ήμασταν στη σωστή πλευρά της Ιστορίας», είπε σε συνέντευξή του στον ΣΚΑΪ ο πρωθυπουργός. Πρώην υπουργός της κυβέρνησης δήλωσε, όμως, ότι «σε όλο τον κόσμο απευθυνόμαστε, είναι δυνατόν να διαχωρίσουμε τους ανθρώπους;». Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης είχε πει «όχι» στις ψήφους των Σπαρτιατών, αλλά από την άλλη υποψήφιος για την Ευρωβουλή, συγγενής του, τις χαρακτήρισε «ευπρόσδεκτες». Υστερα άρχισαν οι αλληλοκατηγορίες και τα «παρερμηνεύσατε». Το «όχι» αρθρώθηκε, αλλά συνοδεύτηκε με υπενθυμίσεις όπως «το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης έχει συγκυβερνήσει με την Ακροδεξιά του κ. Πάνου Καμμένου», από τη μία πλευρά, ή με βολές του ύφους «η Ν.Δ. είναι ένα πολ πουρί Δεξιάς και Ακροδεξιάς», από την άλλη.

Ολοι ομνύουν στα «αναχώματα δημοκρατίας», αλλά κάτω από τις γραμμές υποβόσκει πάντα η «ρεάλ πολιτίκ». Εννοούμενα και υπονοούμενα διατρέχουν τον πολιτικό λόγο. Και «αποστροφή» προς τις ψήφους, αλλά και διακριτικά κλεισίματα του ματιού προς τους ψηφοφόρους. Κάπως έτσι η Ακροδεξιά ενσωματώνεται και αποκτά όλο και πιο «κανονικά» χαρακτηριστικά. Και ύστερα η βία αναθεματίζεται και τιμωρείται, αφού πρώτα, όμως, έχει χαρακτηριστεί «ευπρόσδεκτη». Νομίζουμε ότι κλείνεται, ανωνύμως, στην κάλπη. Καμωνόμαστε ότι δεν βλέπουμε τη σχισμή· την πόρτα μισάνοιχτη.

Για αερόμπικ στο Λούβρο

REUTERS / STEPHANIE LECOCQ

Με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες που φιλοξενεί φέτος το Παρίσι, το Μουσείο του Λούβρου δίνει την ευκαιρία στο κοινό να κάνει μαθήματα γυμναστικής στους χώρους του. Μετά το βίντεο κλιπ της Μπιγιονσέ και τις φωτογραφίσεις μόδας, το γαλλικό μουσείο δεν διστάζει να ανεβάσει και άλλο τους σφυγμούς των επισκεπτών. Σελ. 15

Αύξηση - ρεκόρ του πλούτου των millennials στις ΗΠΑ **Σελ. 28** **Ανοδικά** η οικοδομική δραστηριότητα στη χώρα, με εξαίρεση την Αττική **Σελ. 22**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

ΔΕΙΚΤΗΣ & ΟΓΚΟΣ ΤΟΥ Χ.Α.

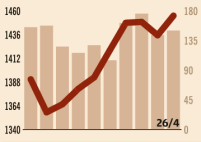

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ 149,96 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ 1.454,98 ▲ 1,38%

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

ΝΙΚΚΕΙ 225	EUROTOP 100	FTSE 100	DAX	CAC 40	FTSE MIB
37.934,76	4.027,29	8.141,26	18.166,91	8.088,24	34.248,39
▲ 0,81%	▲ 1,16%	▲ 0,77%	▲ 1,39%	▲ 0,89%	▲ 0,91%

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ

ΑΡΓΟ (Ν.ΥΟΡΚΗ) δολ./βαρέλι ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΑ ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

76,67 1/2/23 ΩΡΑ 19.08 26/4 $84,08

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΕΥΡΩ

ΤΙΜΕΣ FIXING 26/4

ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ
1,0714	7,7638	0,9779
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	**ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ**	**ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ**
0,85643	168,03	7,4573

ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Αυξήθηκαν τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις

Την ανάκαμψη των χρηματοδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις που θα στηρίξουν την πιστωτική επέκταση το 2024 επιβεβαιώνουν τα στοιχεία της ΤτΕ για το α΄ τρίμηνο του έτους, με βάση τα οποία η καθαρή ροή χρηματοδότησης πέρασε σε θετικό έδαφος, της τάξης των 333 εκατ. ευρώ. Το θετικό πρόσημο του α΄ τριμήνου είναι συνέπεια της ανόδου του δανεισμού τον Μάρτιο κατά 1,9 δισ. ευρώ, ανεβάζοντας τον ρυθμό πιστωτικής επέκτασης για τις επιχειρήσεις στο 8%. **Σελ. 22**

Σχέδιο 4 πυλώνων για τη βιομηχανία

Η αποτελεσματικότητα της μεταρρύθμισης στη Δικαιοσύνη θα εξαρτηθεί από το πώς θα την προσλάβουν τα δικαστήρια, σύμφωνα με τον επικεφαλής της DG REFORM της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Μάριο Νάβα. Μιλώντας στην «Κ» τονίζει ότι η Γενική Διεύθυνση Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Κομισιόν στηρίζει τις παρεμβάσεις της ελληνικής κυβέρνησης. **Σελ. 27**

- **Πληροφορική.** Κανόνα τείνουν να αποτελέσουν τουλάχιστον την τελευταία τριετία, για τις επιχειρήσεις του κλάδου της πληροφορικής, οι συγχωνεύσεις και εξαγορές που συνοδεύονται και με την είσοδο ξένων παικτών στην ελληνική αγορά. **Σελ. 25**
- **Επιτόκια.** Οι κεντρικές τράπεζες των μεγαλύτερων οικονομιών πιθανότατα θα πάρουν πίσω λιγότερο από το ήμισυ των αυξήσεων των επιτοκίων που πραγματοποίησαν τα τελευταία δύο χρόνια, κυρίως λόγω των νέων δεδομένων στις ΗΠΑ. **Σελ. 32**
- **Αβαξ.** Σε «αιχμή του δόρατος» εξελίσσονται τα ιδιωτικά έργα και ο κλάδος της κατασκευής συνολικά για τον όμιλο Αβαξ, μετά την αποεπένδυση από την ενέργεια, που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια, αλλά και την πώληση ώριμων, μη στρατηγικών συμμετοχών. **Σελ. 24**

Τα Ταμεία «έχασαν» 18,5 δισ. ευρώ

Απόδοση 102% θα εξασφάλιζε η επένδυση των αποθεματικών τους στα αμοιβαία του ΙΚΑ

Η παθητική διαχείριση των αποθεματικών του ασφαλιστικού συστήματος έχει οδηγήσει σε μεγάλες απώλειες. Εάν από το 2002, που ο νόμος επιτρέπει πιο ενεργητική διαχείριση, τα αποθεματικά των Ταμείων είχαν επενδυθεί στα δύο αμοιβαία κεφάλαια που διαχειριζόταν η ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ, η απόδοση θα ήταν 18,5 δισ. ευρώ, παρά το «κούρεμα» των ομολόγων που συνέβη κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στην κρατική επιχορήγηση του ασφαλιστικού συστήματος για ένα χρόνο. Το έλλειμμα επαγγελματικής διαχείρισης των αποθεματικών των Ταμείων αναλύει σε βιβλίο του ο οικονομολόγος Χρήστος Νούνης. Οπως τονίζει, οι αποδόσεις του Ομολογιακού Εσωτερικού και του Μεικτού Εσωτερικού από το 2002 μέχρι τα τέλη του 2023 έφτασαν στο 102%. Ακόμη υψηλότερες αποδόσεις, της τάξεως του 330%, θα εξασφάλιζαν τα Ταμεία αν η επένδυση στα δύο αμοιβαία ξεκινούσε το 2011. Σε μια τέτοια περίπτωση τα αποθεματικά θα αυξάνονταν στα 102 δισ. ευρώ. Ο χρόνος δεν γυρίζει πίσω για να διορθωθούν τα σφάλματα, οι κακές πρακτικές, η διαχρονική αδράνεια και η ανορθολογική στρατηγική διαχείρισης των διαθεσίμων των ασφαλιστικών ταμείων. Μπορούν όμως, επισημαίνει ο κ. Νούνης, τα διδάγματα του παρελθόντος να αποτελέσουν οδηγό για τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών και την αποφυγή καταστροφικών επιλογών. **Σελ. 24**

Κόντρα Χ. Δούκα με ξενοδόχους

Ζητεί αύξηση του τέλους διαμονής στα ξενοδοχεία

Η αλματώδης αύξηση της τουριστικής κίνησης τα τελευταία χρόνια φέρνει αντιμέτωπους τους επαγγελματίες του κλάδου με τους μόνιμους κατοίκους των δημοφίλων περιοχών αλλά και με τις δημοτικές αρχές που διεκδικούν μεγαλύτερο μερίδιο από τα έσοδα. Η Πλάκα έχει μετατραπεί σε ένα απέραντο ξενοδοχείο, λένε κάτοικοι της περιοχής. Ο δήμαρχος Αθηναίων Χάρης Δούκας ζητεί να αυξηθούν τα τέλη που επιβάλλονται στη διαμονή στα ξενοδοχεία της πρωτεύουσας, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι αυξημένες ανάγκες σε υποδομές και προσωπικό που δημιουργεί η αύξηση των τουριστών στην πρωτεύουσα. **Σελ. 23**

Η κινεζική ByteDance δεν πουλάει το TikTok

REUTERS

Δεν έχει καμία πρόθεση να πουλήσει το TikTok, δηλώνει η κινεζική μητρική εταιρεία ByteDance, παρότι οι ΗΠΑ ψήφισαν νόμο που απειλεί να απαγορεύσει την πλατφόρμα στην αμερικανική αγορά εάν αυτή δεν πουληθεί σε αμερικανική εταιρεία. **Σελ. 28**

Ανοιξε το Taxisnet για τις δηλώσεις

Για ποιους θα είναι προσυμπληρωμένες

Ξεκίνησε η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων για τα εισοδήματα του 2023. Η προθεσμία λήγει την Παρασκευή 26 Ιουλίου. Πάνω από 1,3 εκατ. φορολογούμενοι, κυρίως μισθωτοί και συνταξιούχοι, δεν θα χρειαστεί να υποβάλουν οι ίδιοι τη δήλωσή τους, αφού θα είναι προσυμπληρωμένη από την ΑΑΔΕ. Οι συγκεκριμένοι φορολογούμενοι θα λάβουν ειδοποίηση από την ΑΑΔΕ στο e-mail τους, στη θυρίδα «Τα μηνύματά μου» της ψηφιακής πύλης myAADE και στο myAADEapp. Εφόσον διαπιστώσουν ότι τα στοιχεία τους είναι σωστά, οι δηλώσεις τους θα οριστικοποιηθούν από την ΑΑΔΕ μέχρι τις 2 Ιουλίου. **Σελ. 22**

ΑΝΑΛΥΣΗ Της **ΕΣΙ ΝΕΛΣΟΝ / THE NEW YORK TIMES**

Η ΕΚΤ ετοιμάζεται να μειώσει τα επιτόκια ανεξάρτητα από τη Fed

Επί μεγάλο μέρος της τελευταίας δεκαετίας τα στελέχη των κεντρικών τραπεζών ένθεν και ένθεν του Ατλαντικού αύξησαν επιθετικά τα επιτόκια για να καταπολεμήσουν την άνοδο των τιμών. Σήμερα οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ τονίζουν πόσο έχει αμβλυνθεί αυτό το πρόβλημα στην Ευρωζώνη, υπογραμμίζοντας παράλληλα πως η οικονομία της διαφέρει από την αμερικανική. Επίσης, επανέλαβαν την ολοένα και πιο ενδυναμωμένη άποψή τους ότι ο υψηλός πληθωρισμός αποκλιμακώνεται, οπότε ο στόχος τους για το 2% φαίνεται εφικτός. Η ΕΚΤ ενδεχομένως να μειώσει τα επιτόκια στη συνεδρίασή της τον Ιούνιο. «Βρισκόμαστε ξεκάθαρα σε μια διαδικασία αποπληθωρισμού», δήλωσε ο Γκάμπριελ Μάλαφ, διοικητής της Τράπεζας της Ιρλανδίας και ένας εκ των 26 μελών του Δ.Σ. της ΕΚΤ. «Εντούτοις, ό,τι συμβαίνει στις ΗΠΑ είναι δυνητικά μια εκ νέου επιτάχυνση». Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), από πλευράς της, βρίσκεται ενώπιον απροσδόκητα υψηλών καταγραφών του δείκτη, ενώ το επενδυτικό κοινό πλέον στοιχηματίζει πως οι μειώσεις των επιτοκίων θα γίνουν έως το τέλος του 2024. Αυτή, όμως, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα επικρατεί και στις ευρωπαϊκές αγορές, περιπλέκοντας την εικόνα για τους διαμορφωτές της νομισματικής πολιτικής στην Ευρωζώνη. «Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε ό,τι συμβαίνει στις ΗΠΑ», είπε ο κ. Μάλαφ. Πιθανολογεί δε ότι η ΕΚΤ θα μειώσει τα επιτόκια τον Ιούνιο. «Αν αυτό συμβεί προ της Fed, ίσως είναι ένδειξη για τις αγορές ότι θα επικεντρωθούμε στον πρωταρχικό μας στόχο», πρόσθεσε. Η Ευρωζώνη παρέμεινε στάσιμη τα τελευταία πέντε τρίμηνα λόγω υψηλών τιμών και επιτοκίων, την ώρα που οι ΗΠΑ αναπτύσσονταν απρόσμενα δυναμικά. Στη Γηραιά Ηπειρο οι τιμές πήραν την ανιούσα μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και η Ε.Ε. απεξαρτήθηκε τάχιστα από το ρωσικό φυσικό αέριο. Εντούτοις, το σοκ των τιμών διαπέρασε την οικονομία και ο πληθωρισμός τον Μάρτιο επιβραδύνθηκε τελικά στο 2,4%. Στις ΗΠΑ, τώρα, ο πληθωρισμός ενισχύεται διότι η ζήτηση υπηρεσιών και αγαθών διατήρησε τις τιμές σε υψηλά επίπεδα. Ο πρόεδρος της Fed Τζερόμ Πάουελ τόνισε ότι θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος για να πεισθούν οι πολίτες ότι ο υψηλός πληθωρισμός εξαλείφθηκε. Παρά τις διαφορές, υφίστανται αλληλεπίδραση. Αφενός τα στοιχήματα ότι η Fed θα διατηρήσει τη μείωση των επιτοκίων έχουν ωθήσει τις ομολογιακές αποδόσεις στην Ευρώπη, ασκώντας μεγαλύτερη πίεση στην οικονομία της Ευρωζώνης, αφετέρου αποδυναμώνουν το ευρώ έναντι του δολαρίου, το οποίο τείνει να είναι πληθωριστικό, επειδή καθιστά ακριβότερες τις εισαγωγές. Τέλος, συνεχίζεται η συζήτηση στους κόλπους της ΕΚΤ περί του αριθμού των περικοπών στο κόστος δανεισμού και του μεγέθους τους, ενώ το ΔΝΤ εισηγήθηκε μειώσεις ανά τρίμηνο έως τον Σεπτέμβριο του 2025, ώστε το επιτόκιο καταθέσεων να υποχωρήσει στο 2,5%, από το 4% σήμερα.

> **Η Ευρωζώνη παρέμεινε στάσιμη τα τελευταία πέντε τρίμηνα.**

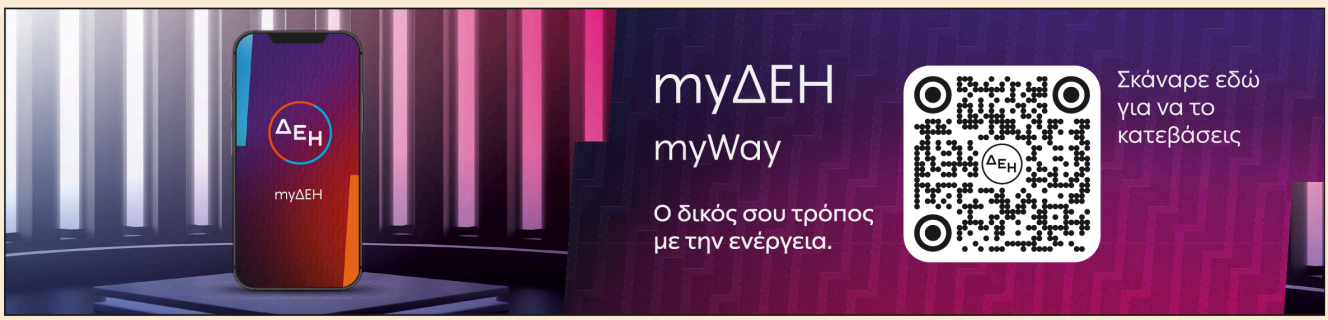

Πώς τα ασφαλιστικά ταμεία «έχασαν» 18,5 δισ.

Εάν είχαν επενδύσει τα κεφάλαιά τους στα δύο αμοιβαία του ΙΚΑ το 2002 θα είχαν επιτύχει απόδοση 102%

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

«Κέρδη» που θα μπορούσαν να ξεπεράσουν ακόμη και τη μέση κρατική χρηματοδότηση για την πληρωμή των συντάξεων για έναν ολόκληρο χρόνο και να αγγίξουν τα 18,5 δισ. ευρώ, θα μπορούσαν να επιτύχουν τα ασφαλιστικά ταμεία και ο διάδοχός τους, ΕΦΚΑ, εάν επένδυαν το σύνολο των κεφαλαίων τους, το 2002, στα δύο αμοιβαία κεφάλαια της ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ.

Το τεράστιο έλλειμμα στην αποτελεσματική, επαγγελματική διαχείριση, παρότι το θεσμικό πλαίσιο υπήρχε, έστω και με καθυστέρηση, καταγράφει στο βιβλίο του «Το Οικοσύστημα της Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα» ο οικονομολόγος, διδάκτωρ του ΕΚΠΑ και πρόεδρος της Ελληνικής Ενωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛΕΤΕΑ) και του ΤΕΑ του υπουργείου Οικονομικών (ΤΕΑ-ΥΠΟΙΚ) Χρήστος Νούνης. Απαντώντας στο υποθετικό σενάριο «Τι θα συνέβαινε εάν το σύνολο των κεφαλαίων των Ταμείων του 2002 επενδυόταν μέσω της ΑΕΔΑΚ των Ασφαλιστικών Οργανισμών και δη στα δύο αμοιβαία κεφάλαια Ομολογιακό Εσωτερικού και Μεικτό Εσωτερικού», καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα Ταμεία «έχασαν» υπεραξίες 18,6 δισ. ευρώ και μαζί έχασαν έδαφος που δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως, καθώς ο χρόνος δεν γυρίζει πίσω για να διορθωθούν τα σφάλματα, οι κακές πρακτικές, η διαχρονική αδράνεια και η ανορθολογική στρατηγική διαχείρισης των διαθεσίμων των ασφαλιστικών ταμείων. Μπορούν όμως, επισημαίνει ο κ. Νούνης, τα διδάγματα του παρελθόντος να αποτελέσουν οδηγό για τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών και την αποφυγή καταστροφικών επιλογών.

Η υπεραξία υπερβαίνει τη μέση ετήσια κρατική επιχορήγηση ύψους 15,68 δισ. για τις συντάξεις το διάστημα 2009-2022.

Αποδόσεις αμοιβαίων κεφαλαίων της ΑΕΔΑΚ ασφαλιστικών οργανισμών

2002 - 2023

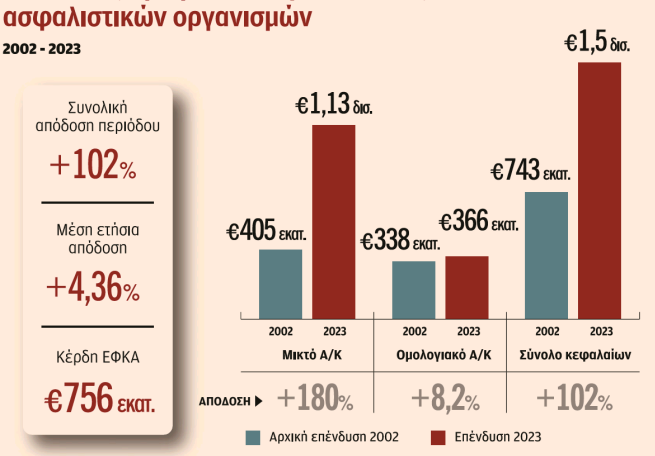

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οπως αναλύεται στο βιβλίο, τα δύο Αμοιβαία Κεφάλαια που διαχειριζόταν η ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ, το Ομολογιακό Εσωτερικού και το Μεικτό Εσωτερικού, για όλη την περίοδο των τελευταίων 21 ετών, και δη από το 2002 έως και 31/12/2023 κατέγραψαν σωρευτικές αποδόσεις της τάξης του 102%. Συγκεκριμένα, το Ομολογιακό Α/Κ για την περίοδο 2002-2023 είχε απόδοση 8,2%, αυξάνοντας τα αρχικά επενδεδυμένα κεφάλαια των 338 εκατ. ευρώ σε 366 εκατ. ευρώ, παρά τη σημαντική αρνητική επίδραση του «κουρέματος» του ελληνικού χρέους το 2012. Αντίστοιχα, το Μεικτό Α/Κ πέτυχε αξιοσημείωτη υπερβάλλουσα απόδοση της τάξης του 180%, αυξάνοντας τα αρχικά του κεφάλαια, από 405 εκατ. ευρώ το 2002, σε 960 εκατ. ευρώ το 2023. Ετσι, συνολικά, τα δύο Αμοιβαία Κεφάλαια διπλασίασαν την ονομαστική αξία του χαρτοφυλακίου τους, από τα 743 εκατ. ευρώ σε 1,5 δισ. ευρώ, πετυχαίνοντας μεσοσταθμική ετήσια απόδοση της τάξης του 4,36%.

Με δεδομένο ότι η περιουσία των φορέων κοινωνικής ασφάλισης το 2002 προσέγγισε το 11,2% του ελληνικού ΑΕΠ –σύμφωνα με τα στοιχεία του κοινωνικού προϋπολογισμού– τα αποθεματικά τους σε ονομαστικές τιμές άγγιζαν τα 18,10 δισ. ευρώ (με το ελληνικό ΑΕΠ να εκτιμάται στα 162,08 δισ. ευρώ). Στο υποθετικό λοιπόν ερώτημα τι θα γινόταν εάν το σύνολό τους τοποθετούνταν και επενδύονταν στο χαρτοφυλάκιο της ΑΕΔΑΚ των ασφαλιστικών οργανισμών, για 21 χρόνια, θα κατέγραφαν σωρευτική απόδοση 102%. Ετσι, στο τέλος του 2023 το κεφάλαιο του ΕΦΚΑ που είναι ο καθολικός διάδοχος των ασφαλιστικών ταμείων, θα ήταν 36,56 δισ. ευρώ και θα κατέγραφε υπεραξία ύψους 18,46 δισ. ευρώ. Σύμφωνα μάλιστα με τον κ. Νούνη, η υπεραξία αυτή υπερβαίνει και τη μέση ετήσια κρατική επιχορήγηση ύψους 15,68 δισ. ευρώ που καταβλήθηκε από τον κρατικό προϋπολογισμό για την παροχή συντάξεων κατά την περίοδο 2009-2022. Μάλιστα, ο συγγραφέας επισημαίνει με έμφαση πως κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, η πραγματοποιηθείσα επενδυτική απόδοση του χαρτοφυλακίου της ΑΕΔΑΚ του ΙΚΑ ενσωματώνει τη σοβαρή αρνητική επίδραση από το «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, την απομείωση των ελληνικών ομολόγων και τη σημαντική πτώση της εγχώριας χρηματιστηριακής αγοράς κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Το τεράστιο έλλειμμα στην επαγγελματική διαχείριση των αποθεματικών των Ταμείων καταγράφει μελέτη του κ. Χρήστου Νούνη.

Ο κ. Νούνης ξεκαθαρίζει επίσης ότι το αποτέλεσμα δεν είναι πλήρως αντιπροσωπευτικό, εντούτοις παραμένει ενδεικτικό του μακροχρόνιου οφέλους που θα προέκυπτε από τη δυνητική καθολική εφαρμογή του συστήματος της κεφαλαιοποίησης στην ενεργό διαχείριση του συνόλου των αποθεματικών των Ταμείων, και όχι μόνο του 23% των περιουσιακών τους στοιχείων σε κινητές αξίες και ακίνητα, βάσει του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου.

Εάν μάλιστα, η αφετηρία των επενδύσεων ήταν το 2011 και όχι το 2002, τότε τα 31 δισ. ευρώ αποθεματικά του ΙΚΑ θα μπορούσαν ακόμη και να τριπλασιαστούν, εάν επενδύονταν μέσω της ΑΕΔΑΚ του, φθάνοντας τα 102 δισ. ευρώ και επιτυγχάνοντας αποδόσεις της τάξης του +330%. Καθώς μάλιστα υπάρχει και η ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ των ταμείων, στο σενάριο τα 31 δισ. ευρώ να επενδύονταν μέσω αυτής, στο διεθνές χαρτοφυλάκιό της, η σωρευτική απόδοση για την περίοδο 2011-2021 θα ήταν της τάξης του 112% (όσο και η επενδυτική επίδοση των υπό διαχείριση κεφαλαίων της ΕΔΕΚΤ) και το κεφάλαιο θα έφτανε τα 65,8 δισ. ευρώ.

Τα ιδιωτικά έργα του ομίλου αποτελούν σήμερα το 54% του ανεκτέλεστου υπολοίπου. Μεταξύ άλλων ανέλαβε σε κοινοπραξία με την παλική Rizzani την κατασκευή του νέου εμπορικού κέντρου της Lamda στο Ελληνικό, το Ellinikon Mall.

Κέρδη 10 εκατ. για τον Αβαξ το 2023, στα 3,3 δισ. το ανεκτέλεστο υπόλοιπο

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σε «αιχμή του δόρατος» εξελίσσονται τα ιδιωτικά έργα και ο κλάδος της κατασκευής συνολικά για τον όμιλο Αβαξ, μετά την αποεπένδυση από την ενέργεια, που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια, αλλά και την πώληση ώριμων, μη στρατηγικών συμμετοχών, όπως π.χ. το μερίδιο στη γέφυρα Ρίου - Αντιρρίου. Με βάση τα σχετικά στοιχεία, τα ιδιωτικά έργα αποτελούν σήμερα το 54% του ανεκτέλεστου υπολοίπου των 3,3 δισ. ευρώ, δηλαδή αφορούν συμβάσεις συνολικού ύψους 1,78 δισ. ευρώ, έναντι 46% που καταλαμβάνουν τα δημόσια έργα.

Αυτό οφείλεται στην ανάληψη σημαντικών νέων έργων κατά τη διάρκεια του 2023, όπως για παράδειγμα τα τρία νέα δημόσια νοσοκομεία που θα κατασκευαστούν με δαπάνες του Ιδρύματος Στ. Νιάρχος, σε Θεσσαλονίκη, Κομοτηνή και Σπάρτη. Το έργο αυτό είναι προϋπολογισμού ύψους 500 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, η Αβαξ ανέλαβε σε κοινοπραξία με την ιταλική Rizzani την κατασκευή του νέου εμπορικού κέντρου της Lamda στο Ελληνικό, το Ellinikon Mall, ένα έργο που εκτιμάται ότι θα προσεγγίσει τα 450 εκατ. ευρώ. Επίσης, η ίδια κοινοπραξία έχει υποβάλει προσφορά και για την κατασκευή του νέου πύργου μεικτής χρήσης, που θα κατασκευαστεί σε παρακείμενη έκταση, στο βόρειο τμήμα του ακινήτου του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού. Πρόκειται για έργο που αναπτύσσουν η Brook Lane Capital σε κοινοπραξία με τη Lamda (70%-30%). Το εν λόγω έργο αναμένεται επίσης να κοστίσει περίπου των 500 εκατ. ευρώ, καθώς ο πύργος θα εκτείνεται σε ύψος 150 μέτρων και θα περιλαμβάνει ξενοδοχείο, όπως επίσης και πολυτελή διαμερίσματα με ξενοδοχειακές υπηρεσίες (branded residences). Κατά τη διάρκεια του 2023, ο όμιλος Αβαξ κατέγραψε αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 12,6% σε 453,5 εκατ. ευρώ, έναντι 402,7 εκατ. ευρώ το 2022. Τα καθαρά κέρδη μετά από φόρους διαμορφώθηκαν σε 10 εκατ. ευρώ, από 12,9 εκατ. ευρώ το 2022, όταν όμως είχε συμπεριληφθεί έκτακτο κέρδος ύψους 9,4 εκατ. ευρώ από πώληση συμμετοχής. Στο πλαίσιο αυτό, η διοίκηση του ομίλου θα προτείνει τη διανομή μερίσματος 0,03 ευρώ/μετοχή, που αντιστοιχεί στο 44% των καθαρών κερδών το 2023.

Η διοίκηση του ομίλου θα προτείνει τη διανομή μερίσματος 0,03 ευρώ/μετοχή.

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο διαμορφώθηκε στο ιστορικά υψηλό επίπεδο των 3,3 δισ. ευρώ στο τέλος του 2023, καθώς κατά τη διάρκεια της περυσινής χρήσης υπεγράφησαν νέες συμβάσεις αξίας 1,44 δισ. ευρώ, έναντι 875 εκατ. ευρώ, που είχαν υπογραφεί το 2022. Στο πλαίσιο αυτό, η απόδοση του κλάδου των κατασκευών σημείωσε βελτίωση του περιθωρίου λειτουργικού κέρδους EBITDA, το οποίο αυξήθηκε σε 6,2%, από 4,7% το 2022.